

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN DÂN SỐ VÀ PHÁT TRIỂN

Ngành đào tạo: Quản lý kinh tế

Hệ đào tạo: Đại học chính quy

(Ban hành kèm theo Quyết định số: 900/QĐ-ĐHTB, ngày 07/12/2017)

1. Tên học phần: Dân số và phát triển

2. Số tín chỉ: 2 (2,0)

4. Trình độ: Sinh viên năm thứ hai

4. Phân bổ thời gian

- **Lên lớp:** 30 tiết (2 tiết lên lớp / tuần)

Lý thuyết: 23 tiết

Tiểu luận, thảo luận, bài tập, kiểm tra: 7 tiết

- **Tự học:** $30 \times 2 = 60$ giờ

5. Điều kiện tiên quyết: Kinh tế vi mô.

6. Mục tiêu của học phần

6.1. Về kiến thức

Trang bị cho người học những kiến thức lý luận cơ bản về dân số, gia tăng dân số, sự tác động của quy mô, cơ cấu dân số đến quy mô, cơ cấu của sản xuất. Những hiểu biết về sự vận động biến đổi của các quá trình, các kết quả dân số và đặt lồng ghép nó trong mối quan hệ tác động qua lại với các biến số phát triển.

6.2. Về kỹ năng

Người học biết dựa vào kiến thức cơ bản để phân tích sự tác động của sự biến đổi dân số về mặt tự nhiên và cơ học lên sự phát triển kinh tế.

6.3. Về thái độ

- Hình thành tư duy độc lập, năng lực tự học, tự nghiên cứu khoa học.

- Có thái độ làm việc tích cực. Thái độ hợp tác, chia sẻ khi làm việc nhóm.

7. Mô tả các nội dung học phần

Môn học cung cấp cho sinh viên về mối quan hệ giữa dân số và phát triển; quy mô, cơ cấu và chất lượng dân số; di dân và đô thị hóa; dự báo dân số và chính sách dân số; dân số và các vấn đề kinh tế; dân số và các vấn đề xã hội; dân số và các vấn đề tài nguyên, môi trường; lồng ghép dân số và phát triển vào kế hoạch hóa phát triển kinh tế - xã hội

8. Nhiệm vụ của sinh viên

- Tham dự học, thảo luận, kiểm tra, theo Quyết định số 17/VBHN-BGD&ĐT ngày 15 tháng 5 năm 2014 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về quy chế đào tạo đại học và cao

đăng chính quy theo hệ thống tín chỉ, qui chế học vụ hiện hành của trường Đại học Thái Bình.

- Dự lớp: Sinh viên phải tham gia tối thiểu 80% số tiết học trên lớp.
- Có đầy đủ điểm thường xuyên, điểm đánh giá nhận thức, làm bài tập ở nhà theo yêu cầu của giảng viên.
- Có đủ 2 bài kiểm tra định kỳ.
- Tham gia dự kỳ thi kết thúc học phần.
- Nghiên cứu tài liệu trước khi lên lớp.

9. Tài liệu học tập

- Giáo trình chính

[1] PGS.TS Nguyễn Nam Phương, Giáo trình *Dân số và phát triển*, NXB Đại học Kinh tế quốc dân, 2011

- Sách tham khảo

[2] Nguyễn Nam Phương, Bình đẳng giới trong lao động và việc làm với tiến trình hội nhập ở Việt Nam: cơ hội và thách thức, NXB Lao động – xã hội, 2006

[3] Các báo cáo phát triển hàng năm của Liên Hiệp Quốc

10. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên

10.1. Tiêu chí đánh giá

STT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Ghi chú
1	Điểm thường xuyên, đánh giá nhận thức, thái độ, chuyên cần, làm bài tập ở nhà.	- Số tiết dự học/Tổng số tiết: 10%. - Số bài tập đã làm/Tổng số bài tập được giao: 10%.	10%	
2	Điểm kiểm tra định kỳ:	- 2 bài kiểm tra viết 1 tiết (trên lớp).	15%	
3	Điểm tiểu luận	- Điểm bài tiểu luận	15%	
4	Thi kết thúc học phần	- Thi viết (60')	60%	

10.2. Cách tính điểm

- Sinh viên không tham gia đủ 80% số tiết học trên lớp không được thi lần đầu.
- Điểm thành phần để điểm lẻ đến một chữ số thập phân.
- Điểm kết thúc học phần làm tròn đến phần nguyên.

11. Thang điểm: 10

12. Nội dung chi tiết học phần

Tuần	Nội dung	Lên lớp (tiết)	Thảo luận, Bài tập, kiểm tra (tiết)	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
1	<p>Chương 1: Tổng quan về mối quan hệ giữa dân số và phát triển</p> <p>1.1. Một số khái niệm cơ bản</p> <p>1.1.1. Khái niệm dân số</p> <p>1.1.2. Khái niệm phát triển</p> <p>1.1.3. Khái niệm phát triển bền vững</p> <p>1.1.4. Nội dung phát triển bền vững</p> <p>1.2. Mối quan hệ giữa dân số và phát triển</p> <p>1.2.1. Tác động của dân số đến phát triển</p> <p>1.2.2. Sự tác động của phát triển đến dân số</p> <p>1.3. Nội dung và phương pháp nghiên cứu môn học</p> <p>1.3.1. Nội dung và nhiệm vụ môn học</p> <p>1.3.2. Các phương pháp nghiên cứu</p> <p>1.3.3. Ý nghĩa của môn học</p> <p>Chương 2: Quy mô, cơ cấu và chất lượng dân số</p> <p>2.1. Quy mô và phân bố dân số</p> <p>2.1.1. Quy mô và sự biến đổi quy mô dân số</p> <p>2.1.2. Phân bố dân số</p> <p><i>Hướng dẫn cách trình bày tiểu luận và lựa chọn đề tài</i></p>	2	0	<p>Tài liệu [1]: Chương 1, 2 (2.1)</p> <p>- Đọc thêm Tài liệu [2]</p>	<p>- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1]</p> <p>- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2]</p> <p>- Làm câu hỏi ôn tập chương 1</p>
2	<p>Chương 2: Quy mô, cơ cấu và chất lượng dân số (tiếp)</p> <p>2.2. Cơ cấu dân số</p> <p>2.2.1. Cơ cấu tuổi của dân số</p> <p>2.2.2. Cơ cấu giới tính của dân số</p> <p>2.2.3. Tháp dân số</p> <p>2.3. Chất lượng dân số</p> <p>2.3.1. Các khái niệm và phạm trù liên quan tới chất lượng dân số</p> <p>2.3.2. Các chỉ tiêu đánh giá chất lượng dân số</p> <p>2.4. Vai trò của quy mô, cơ cấu dân số trong phát triển kinh tế xã hội</p> <p>2.4.1. Vai trò của quy mô dân số</p> <p>2.4.2. Vai trò của sự thay đổi cơ cấu dân số</p>	2	0	<p>Tài liệu [1]: Chương 2 (2.2, 2.3, 2.4)</p> <p>- Đọc thêm Tài liệu [2], [3]</p>	<p>- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1].</p> <p>- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]</p> <p>- Làm câu hỏi ôn tập chương 2</p>
3	<p>Chương 3: Biến động tự nhiên dân số</p> <p>3.1. Mức sinh</p>	2	0	<p>Tài liệu [1]: Chương 3 (3.1, 3.2)</p> <p>- Đọc thêm</p>	<p>- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1].</p>

Tuần	Nội dung	Lên lớp (tiết)	Thảo luận, Bài tập, kiểm tra (tiết)	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
	3.1.1. Khái niệm và các chỉ tiêu đánh giá mức sinh 3.1.2. Xu hướng biến động mức sinh và các yếu tố ảnh hưởng 3.2. Mức chết 3.2.1. Khái niệm và các chỉ tiêu đánh giá mức chết 3.2.2. Bảng sống (bảng chết) 3.2.3. Biến động mức chết và các yếu tố ảnh hưởng			Tài liệu [2], [3]	- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]
4	Chương 3: Biến động tự nhiên dân số (tiếp) 3.3. Biến động tự nhiên dân số và lý thuyết quá độ dân số 3.3.1. Đo lường biến động tự nhiên dân số 3.3.2. Lý thuyết quá độ dân số	1	1	Tài liệu [1]: Chương 3 (3.3) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3] - Làm câu hỏi ôn tập chương 3
5	Chương 4: Di dân và đô thị hóa 4.1. Di dân 4.1.1. Khái niệm, phân loại và các đặc trưng cơ bản 4.1.2. Các chỉ tiêu và phương pháp đánh giá di dân 4.1.3. Xu hướng di dân và ảnh hưởng của di dân đến phát triển dân số và KTXH 4.2. Đô thị hóa 4.2.1. Khái niệm, phân loại và các nguyên nhân của quá trình đô thị hóa 4.2.2. Một số đặc điểm chủ yếu của đô thị hóa	2	0	Tài liệu [1]: Chương 4 (4.1, 4.2) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]
6	Chương 4: Di dân và đô thị hóa (tiếp) 4.2.3. Các thước đo đánh giá đô thị hóa 4.3. Ảnh hưởng của đô thị hóa đến phát triển dân số và kinh tế - xã hội 4.3.1. Ảnh hưởng của đô thị hóa đến sự phát triển dân số 4.3.2. Ảnh hưởng của đô thị hóa đối với kinh tế - xã hội	1	1	Tài liệu [1]: Chương 4 (4.2, 4.3) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3] - Làm câu hỏi ôn tập chương 4
7	Chương 5: Dự báo dân số và chính sách dân số 5.1. Dự báo dân số	1	1 (kiểm tra)	Tài liệu [1]: Chương 5 - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] .

Tuần	Nội dung	Lên lớp (tiết)	Thảo luận, Bài tập, kiểm tra (tiết)	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
	5.1.1. Khái niệm, nhiệm vụ, phân loại dự báo dân số 5.1.2. Các phương pháp dự báo dân số 5.2. Chính sách dân số 5.2.1. Khái niệm 5.2.2. Những mục tiêu và biện pháp của chính sách dân số			[3]	- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3] - Làm câu hỏi ôn tập chương 5
8	Chương 6: Dân số và các vấn đề kinh tế 6.1. Dân số và nguồn lao động, việc làm 6.1.1. Một số khái niệm cơ bản 6.1.2. Các chỉ tiêu đánh giá mối quan hệ dân số - lao động – việc làm 6.1.3. Mối quan hệ dân số và nguồn lao động, việc làm (cung, cầu lao động)	2	0	Tài liệu [1]: Chương 6 (6.1) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]
9	Chương 6: Dân số và các vấn đề kinh tế (tiếp) 6.2. Dân số với tăng trưởng kinh tế 6.2.1. Dân số tác động đến tăng trưởng kinh tế 6.2.2. Tăng trưởng kinh tế tác động đến dân số	1	1	Tài liệu [1]: Chương 6 (6.2) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]
10	Chương 6: Dân số và các vấn đề kinh tế (tiếp) 6.3. Dân số và thu nhập, tiêu dùng, tiết kiệm 6.3.1. Dân số và thu nhập 6.3.2. Dân số và tiêu dùng 6.3.3. Dân số và tiết kiệm (tích lũy), đầu tư	2	0	Tài liệu [1]: Chương 6 (6.3). Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3] - Làm câu hỏi ôn tập chương 6
11	Chương 7: Dân số và các vấn đề xã hội 7.1. Dân số và giáo dục 7.1.1. Khái niệm và vai trò của giáo dục 7.1.2. Mối quan hệ giữa dân số và giáo dục 7.2. Dân số và y tế 7.2.1. Ảnh hưởng của dân số đến y tế 7.2.2. Ảnh hưởng của y tế đến dân số	2	0	Tài liệu [1]: Chương 7 (7.1, 7.2) - Đọc thêm Tài liệu [2], [3]	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] . - Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]
12	Chương 7: Dân số và các vấn đề xã hội (tiếp) 7.3. Dân số và bình đẳng giới	2	0	Tài liệu [1]: Chương 7 (7.3) - Đọc thêm	- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1] .

Tuần	Nội dung	Lên lớp (tiết)	Thảo luận, Bài tập, kiểm tra (tiết)	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
	<p>7.3.1. Khái niệm và thước đo bình đẳng giới</p> <p>7.3.2. Môi quan hệ giữa dân số và bình đẳng giới</p> <p>7.3.3. Ảnh hưởng của bình đẳng giới đến dân số</p> <p>7.3.4. Ảnh hưởng của bình đẳng giới đến phát triển kinh tế - xã hội</p>			Tài liệu [2], [3]	<p>- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]</p> <p>- Làm câu hỏi ôn tập chương 7</p>
13	<p>Chương 8: Dân số và các vấn đề tài nguyên, môi trường</p> <p>8.1. Một số khái niệm cơ bản</p> <p>8.1.1. Môi trường</p> <p>8.1.2. Ô nhiễm môi trường</p> <p>8.1.3. Tài nguyên và cạn kiệt tài nguyên</p> <p>8.2. Mối quan hệ tác động qua lại giữa dân số và tài nguyên, môi trường</p> <p>8.2.1. Ảnh hưởng của dân số đến nguồn tài nguyên, môi trường</p> <p>8.2.2. Ảnh hưởng của tài nguyên, môi trường đến dân số</p>	1	1	<p>Tài liệu [1]: Chương 8</p> <p>- Đọc thêm Tài liệu [2], [3]</p>	<p>- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong TL[1]</p> <p>- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]</p> <p>- Làm câu hỏi ôn tập chương 8</p>
14	<p>Chương 9: Lồng ghép dân số và phát triển và kế hoạch hóa phát triển kinh tế - xã hội</p> <p>9.1. Sự cần thiết phải lồng ghép dân số và phát triển vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội</p> <p>9.1.1. Các khái niệm cơ bản</p> <p>9.1.2. Các thành phần cơ bản của lồng ghép dân số phát triển</p> <p>9.1.3. Sự cần thiết phải lồng ghép dân số phát triển trong kế hoạch hóa phát triển kinh tế xã hội</p> <p>9.2. Phương pháp lồng ghép giới vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương</p> <p>9.2.1. Khái niệm, mục tiêu và sự cần thiết tiến hành lồng ghép giới vào kế hoạch phát triển KTXH địa phương</p> <p>9.2.2. Các điều kiện để lồng ghép giới trong các kế hoạch phát triển kinh tế xã hội địa phương</p> <p>9.2.3. Các bước tiến hành lồng ghép giới trong kế hoạch phát triển kinh tế xã hội ở địa phương</p>	2	0	<p>Tài liệu [1]: Chương 9 (9.1)</p> <p>- Đọc thêm Tài liệu [2], [3]</p>	<p>- Chuẩn bị và đọc trước: Nội dung bài học trong Tài liệu [1].</p> <p>- Đọc các nội dung có liên quan trong Tài liệu [2], [3]</p>

Tuần	Nội dung	Lên lớp (tiết)	Thảo luận, Bài tập, kiểm tra (tiết)	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
15	Các nhóm lên bảng trình bày tiểu luận của nhóm Hệ thống ôn tập môn học	0	2	Ôn tập nội dung của môn học	Chuẩn bị slide tiểu luận để trình bày trên lớp

TRƯỞNG BỘ MÔN
(Đã ký)

Phạm Thị Ánh Nguyệt

TRƯỞNG KHOA
(Đã ký)

Phạm Thị Ánh Nguyệt